

Simpozij Obdobja 21: Slovenski roman

Ljubljana, 5.–7. decembra 2002

Oddelek za slovanske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani prireja mednarodni znanstveni simpozij z naslovom *Slovenski roman*. Organizacijski odbor simpozija vodi Miran Hladnik (Univerza v Ljubljani), njegovi člani pa so: Ada Vidovič Muha, Marko Juvan, Vladimir Osolnik, Franc Zadravec (vsi Univerza v Ljubljani), Timothy Pogacar (Univerza Bowling Green), Zvonko Kovač (Univerza v Zagrebu), Peter Scherber (Univerza v Göttingenu) in István Lukács (Univerza v Budimpešti). Vsakoletna prireditev, enaindvajseta v nizu simpozijev Obdobja, bo potekala od 5. do 7. decembra 2002 v prostorih stolpnice na Trgu republike 3 v Ljubljani.

Naslov

Potem ko se je pred leti izčrpala simpozijska veriga Obdobij, ki je od leta 1979 dalje sistematično raziskovala srednji vek, reformacijo, barok, romantiko itd. na Slovenskem, je simpozij odprl novo serijo z dvema pramenoma pod delovnim naslovom Metode in zvrsti. V prvi pramen nove serije smemo postaviti simpozij o ustvarjalnih ritmih (1992) in o historizmu (1999), v drugega pa simpozij o slovenskem sonetizmu (1998) in romantični pesnitvi (2000) ter lanski simpozij o slovenskem knjižnem jeziku. Letošnja tema Slovenski roman pomeni logično nadaljevanje preučevanj, ki nameravajo v naslednjih letih osvetliti še druge pomembne oblike, zvrsti in žanre v slovenski literaturi, jeziku in kulturi.

Po svetu je bilo na temo romana organizirano že brez števila strokovnih srečanj, znanstvenih simpozijev in konferenc in slovenistični simpozij nima nobenega namena biti še ena dodatna referenca te vrste. Ker je ena izmed njegovih pomembnih nalog zbrati aktivne tuje in domače sloveniste v Ljubljani, bo za svojo specifično poskrbel tako, da bo – tako kot so to počeli že pretekli simpoziji – poudaril pridevnik slovenski v naslovu. Organizator si pridržuje pravico izbora med prijavljenimi referati. Prednost bodo imeli referati, ki se bodo bolj zavzeto navezovali na slovensko romaneskno produkcijo. Posebej zaželeni so prispevki, ki razširjajo obzorje literarnih raziskav romana z orodji drugih disciplin, npr. tržne, psihološke, sociološke, kulturološke študije.

Ker je roman zelo širok in težko obvladljiv pojem, je šel začetni premislek o naslovu simpozija v bolj opisno smer. Slovenskim literarnim dejstvom in našemu namenu bi sicer bolj natančno ustrezal naslov Daljša slovenska proza ali Slovenska dolga pripoved (zgledov takih simpozijskih naslovov je po svetu dovolj), ker pa domnevamo, da se bo velik del referentov ukvarjal prav z romanom v ožjem smislu besede, je bila končna odločitev v korist zbirnega izraza roman. Referenti naj ga razumejo kar se da široko in naj se ne izogibajo obravnavi daljših besedil, ki so se svojčas iz različnih razlogov lahko imenovala drugače: novela, povest, zgodba ali pripoved. Vrstni izrazi so se namreč pritikal pri pripovednim besedilom zelo negotovo, zato ni vedno jasno, s čim imamo opraviti. Knjiga Janeza Ciglerja iz leta 1836 *Sreča v nesreči* je npr. za slovensko literarno zgodovino najpogostejše »prva slovenska povest«, vendar so jo imeli tudi za dedinjo evropske romaneskne tradicije, medtem ko jo je avtor sam podnaslovil po svoje kot »popisovanje zgodbe«. Odločitev za vrstno oznako ni bila toliko rezultat zavesti posebne literarne strukture kot izraz poimenovalnih navad: prvih sto let je bilo slovensko prozo standardno označevati z izrazom povest, danes pa je običajna oznaka roman, tudi pri zelo kratkih besedilih. Iz takih primerov raste dvom v smiselnost doslednega ločevanja med naštetimi pripovednimi vrstami. V naslov bi sicer lahko vtaknili najbolj nacionalno specifično in svojčas najbolj frekventno vrsto daljše proze, to je povest, vendar enako dobro ustreza tudi bolj aktualni naslovni izraz roman.

Teme

V naslednjem seznamu nanizane teme zarisujejo obzorje možnega razpravljanja na temo slovenskega romana, vendar se ne zapirajo pred dopolnilnimi predlogi.

- Kaj je to roman? Definicija pripovedne vrste in morebitna slovenska specifika.
- Postopki in značilnosti: junak in druge osebe, zgodba, pripovedovalec, prostor in čas, kompozicija, citatnost ipd.
- Žanri (zgodovinski, avtobiografski, kriminalni ...) in oblike (pisemski, potopisni, kronikalni, feljtonski ...), razmerje do novele, povesti, epa, epske pesnitve, verzni roman, kratki roman, epopeja.
- Jezik in slog romana.
- Periodizacija: tradicija, modernizem, postmodernizem; romantika, realizem, naturalizem ...
- Roman in nacija: kanonizacija, kritična izdaja.
- Razmerje do drugih literatur: prevajanje (iz slovenščine, v slovenščino), vplivi, razmerje do (južno)slovanskega, evropskega in svetovnega romana, podoba tujcev v slovenskem romanu, Slovenci v tujih romanih, nemški roman na Slovenskem.
- Roman v šoli in v vzgoji.
- Roman in družba: ženska perspektiva, lokalni bralci, zamejstvo, emigracija, manipulacija, nagrade, subvencije, popularnost (kultni roman), terapija, (samo)cenzura, sodišče.
- Roman in trg: založbe, knjigarne, knjižnice, branje.
- Pomembni avtorji.
- Roman in drugi mediji (digitalizacija, ekranizacija itd.), roman in druge umetnosti.
- Roman v literarni zgodovini, kritiki, teoriji, raziskovalne metode, pomen romana za druge stroke (psihologija, zgodovina, kriminologija, medicina ...).

Delovne oblike in jeziki simpozija

Delovni jeziki plenarnih zasedanj bodo slovenščina, angleščina in ruščina, v tematskih sekcijah in na okroglih mizah pa je možna raba drugih jezikov.

Namestitev

Kotizacije tokrat še ne bo in tudi poslušalci bodo imeli prost vstop. Udeležencem iz tujine krijemo stroške prenočišča z zajtrkom v hotelu, ne moremo pa kriti tudi potnih in drugih stroškov.

Roki

Veselilo nas bo, če se boste udeležili našega simpozija z referatom, s koreferatom ali z organizacijo okrogle mize. Referente prosimo, da govorni nastop omejijo na 15 minut. Prijavnico pošljite na naslov Filozofska fakulteta, Simpozij Obdobja, Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana, Slovenija, najpozneje **do 31. maja 2002**. O sprejemu prijavljene teme boste obveščeni **do konca junija**. Izvlečke prispevkov (v slovenščini, angleščini ali ruščini, do 150 besed) bomo pred začetkom prireditve natisnili v posebni brošuri. Besedilo celotnega referata za natis v zborniku Obdobja, ki ne sme presegati ene avtorske pole (30.000 znakov), boste oddali uredniku na prireditvi ali **do konca januarja 2003**; natančna navodila za oblikovanje teksta boste pravočasno prejeli.

Za vsa vprašanja in dodatne informacije se lahko obrnete na strokovno tajnico simpozija Mojca Nidorfer Šiškovič, tel. (+386 1) 241 13 21, faks (+386 1) 425 70 55.

*Mojca Nidorfer Šiškovič, prof.,
strokovna tajnica
Red. prof. dr. Miran Hladnik,
vodja simpozija Obdobja 21*